شاعیری ئیسرائیلی هاوچەرخ (یۆنا فولاخ) ... داڕشتنەوەی: عەبدولموتەلیب عەبدوڵڵا

شیعر دەسبازی جەستەیە

یۆنا فولاخ بە دیاریکراوی بە هۆی جەربەزەیی و بە ئاشکرا بە کارهێنانی ئیرۆتیکایەك كە ئەو كات باو نەبوو، بە یەكێك لە گرنگترین نوێخوازانی شیعری ئیسرائیلی هاوچەرخ دادەنرێت. لە ساڵی 1944 لە دایکبووەو لە ساڵی 1985 کۆچی دوایی کردووە. باوکی میخائیل فولاخ لە جەنگی (48) بە گوللەی هاوڕێکەی کوژراوە، ئەو کات تەمەنی چوار ساڵان بوو. هەر لە شەقام لە دایکبووە و لە شەقام ژیاوە و لە شەقام کۆچی دوایی کردووە، ناوی خۆی خستۆتە سەر باوکی.

شاعیر (ماکسیم جیلان) هێزی شیعری ئەوی کەشف کردووە و بە (جفرائیل موکیدی) نووسەری ناساندووە، ئەویش یەکەم کەس بووە کە لە گۆڤاری (عخشاف) ساڵی 1964 یەکەم شیعری بۆ بڵاو کردۆتەوە. هەر لە ساڵی 1972 بووە بە یەکێك لە کەسە نزیکەکانی دەستەی نووسەرانی وەرزنامەی (سیمان کریئاە) و (مناحیم بیری) نووسەر، کە دوو کتێبی بۆ چاپ کرد. یەکێك بووە لە دامەزرێنەرەکانی گۆڤاری (بشیتا) کە لە شیعردا گرنگیان بە بەکارهێنانی زمانی ڕۆژانە دەدا.

لە تەمەنی (21) ساڵیدا بە ئارەزووی خۆی چۆتە نەخۆشخانەی دەروونییەوە، ئەو کاتەی کە کۆمەڵێك حەبی تریاکی (LSD) قووت دەدا، ئەو ئەزموونەی لە کۆمەڵێك لە شیعرەکانی وەسف کردووە، لەوانەش قەسیدەی: ئەگەر بۆ سەفەری LSD چوویت. لە ساڵی 1981 نەخۆشی شێرپەنجەی لێ بە دەر کەوتووە، لە دوای سێ ساڵان هەر بەو نەخۆشیە کۆچی دوایی کردووە.

لەساڵی 1982 لە گۆڤاری (عیتون 77) شیعرێکی بڵاو کردەوە، ئەو شیعرە بە هۆی بابەتەکەیەوە گەردەلوولێکی بەڕوودا وڕوژاند. شیعرەکە لەبارەی (تفیلین) بووە، تفیلین ئەو ئامرازە یەهودییە پیرۆزەیە کە بۆ خواپەرستی بەکاری دەهێنن و لە دەوری سەر یان مەچەکیان دەئاڵێنرێت، شاعیر (تفیلین)ی لە سیاقێکی تەواو سێکسیدا بەکار هێناوە، لە قەسیدەکەدا دەڵێت: تفیلین لە پێناو من بەکار بێنە/ لە دەستمی بئاڵێنە/پێمی دابڵێنە/ بەسەر جەستەمدا بە

نەرمی بێهێنە و بیبە/بە باشی پێمی بوخرێنە/هەموو شوێنێکم بووژێنە/ لەو پەڕی هەستەوە لە هۆش خۆم بەرە/بە سەر …. دابڕنە/لە کەمەرم ببەستە/ هەتا زوو رەحەت بم. بەهۆی ئەو قەسیدە (مریام جلزار) جێگری وەزیری پەروەردە و رۆشنبیریی بە (چوارپێی شێتگیر) وەسفی کردووە، هەروەها هاوڕێی شاعیری (زلدا فوز)ی ئایندار بە هۆی بڵاوبوونەوەی ئەو قەسیدەیە پەیوەندی لەگەڵ بڕیووە.
ئەزموونە سێزدارییەکان بنەمای نووسینەکانی ئەو بوون: گرنگیدانی ئاشکرای بە سێکس، گرنگیدان بە هەستی مرۆییانە بۆ ئەوەی ئینتمای خۆی بۆ رەگەزێك دیاری بکات… ئەزموونی ژنانە، ترسان لە مەرگ، گرنگیدان بە شێتی… هەندێك لە شیعرەکانی بۆ زمانی ئینگلیزی و ئیتاڵی و بیدشی تەرجەمە کراون. لە کۆمەڵە شیعرەکانی: شتەکان 1966، دوو باخچە 1969، پێشنگی دڕندە 1983، فۆرمەکان 1985، دیمەن 1985، زێترم دەوێت کۆمەڵە شیعرێك بوو لە دوای مردنی بڵاو کرایەوە.

گرفتی ناسنامە
چ گۆرانیەك دەڵێیت چۆلەکە
کەسێکی دی
لە گەرووت گۆرانی دەڵێ
کەسێکی دی
گۆرانیەکەتی نووسیووە
لە ماڵەوە دەیڵێتەوە
بە گەرووی تۆ
ئەی چۆلەکە ئەی چۆلەکە
ئەوە چ گۆرانیەك دەڵێت
کەسێکی دی ئەو گۆرانییە
بە گەرووی تۆ دەڵێتەوە.

خۆشەویستەکەم مردووە

جاران
پێویستم بە هەرچی هەبا
ئەو دەیدامێ
هیچ نەماوە
هەموو شتەکانی پێدام
بەڵام ئێستاکە مردووە
ئەو تاوانە ئێستا روویدا

من دەتوانم
بەس گوێم لێبگرن دەزانم
ئەو زیندووە

ئەو مردووە
خوێنێکی گەش، خوێنێکی رەق
خوێنێکی بە جۆش و خرۆش، خوێنێکی رەش
گوتم دەژی، هەتا هەتایە تۆ دەژی
هەمیشە لێرەی
بۆ منی
بەڵام من هەر بۆ تۆ دەگەڕێم، هەر دەگەڕێم
هەتا هەتایە دەگەڕێم
بۆ تۆ

یاسا هەمیشە یاسایە
چیمان هەیە تا بدوێین لە بارەیەوە
ئەو مردووە
گەر ئامادەین فریای کەوین
بیر بکەوە، بیر بکەوە
ئامادەین وەك ئوتومبێلی فریاکەوتن
فریای کەوین
لەولا پۆلیس و دادوەری دێن
دێن و غەرامەمان دەکەن
چونکە یاسا هەر یاسایە

یاسا
زیندووە
بەڵام هاوڕێکەم مردووە
خوێنێکی گەش
خوێنێکی رەق
خوێنێکی بە جۆش و خرۆش، خوێنێکی رەش
ئەگەر گوتیان هەتا هەتایە تۆ دەژی
هەمیشە لێرانە دەبیت
من هەر دەگەڕێم دەگەڕێم
تا هەتایە
بۆ تۆ
بۆ تۆ

داڕشتنەوەی: عەبدولموتەلیب عەبدوڵڵا

ژێدەر:

نقلا عن انترنيت “هكژا تحدپ كوهين” ترجمه: نائل الگوخى GMT

2009 17:15:00 الپلائاو 18 أغسگس

http://hkzathdthcohen.blogspot.com/2009/08/blog-post_14.html